

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de avocatul
Eugeniu Musteață în interesele lui Florin Gorea,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de
chemare în judecată depusă de Florin Gorea împotriva Casei Naționale
de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ
individual defavorabil,

împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 3ra-803/23
NR. PIGD 2-21012457-01-3ra-07082023)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) Cod
administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu
constituie un temei de casare a ei.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. T. Avasiloaie,
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc,

26 martie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de avocatul Eugeniu Musteață în interesele lui Florin Gorea,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 27 ianuarie 2021, Florin Gorea a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea deciziei CNAS nr. 91/2020/61679 din 08.12.2020 și nr.G-2900/20 din 23.12.2020 emisă în procedura prealabilă, precum și obligarea emiterii actul administrativ individual favorabil privind recalcularea pensiei reieșind din vechimea în muncă de 35 ani, 08 luni, 13 zile din suma soldei, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 01.12.2020, cu încasarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că în data de 04.12.2020, s-a adresat cu o cerere Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Chișinău, sect. Centru, prin care a solicitat recalcularea pensiei prin includerea perioadei 01.07.2014 - 30.11.2018 și 10.12.2018 - 01.12.2020 în vechimea de muncă din care s-a stabilit pensie în data de 30.06.2011. Însă, prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Chișinău, sect. Centru nr.91/2020/61679 din 08.12.2020 a fost respinsă cererea de recalculare a pensiei pe motivul că pretențiile nu se încadrează în prevederile art.61 al Legii nr. 1544/1993 și că circumstanțele invocate nu constituie temei de recalculare a pensiei. Motiv din care, la data de 23.12.2020, s-a adresat repetat cu o cerere prealabilă Casei Naționale de Asigurări Sociale prin care a solicitat reexaminarea cererii și emiterea unei noi decizii prin care să fie admisă cererea de recalcularea pensiei, iar prin răspunsul CNAS nr.G-2900/20 din 20.01.2021, a fost respinsă satisfacerea cererii.

3. Reclamantul a notat că, începând cu 30.06.2011, este pensionar în conformitate cu Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23 iunie 1993. Însă, în data de 01.07.2014 s-a reangajat în structurile de forță unde a activat până la 30.11.2018 și de la 10.12.2018 până la 01.12.2020. Iar în acest context, a fost emisă Adeverința Serviciului de Protecție și Pază de Stat din 22.12.2020, prin care s-a stabilit că în data de 01.12.202 vechimea în muncă a lui Florin Gorea, ce dă dreptul la pensie constituie 35 ani, 08 luni, 13 zile.

4. Astfel, susține reclamantul că reieșind din prevederile art. 2, 55 alin. (1) și 61 alin. (1) al Legii nr.1544-XII din 23.06.1993, legislatorul a prevăzut expres posibilitatea recalculării pensiei în cazul în care apar circumstanțe noi, care duc la majorarea acesteia, fără a face precizare despre proveniența actelor suplimentare și data apariției lor, stabilind doar că recalculul se va face pentru perioada precedentă dar cel mult pentru 12 luni de la data de punerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

5. În acest sens, indică reclamantul că pârâta, Casa Națională de Asigurări Sociale a început a stabili, calcula și achita pensia angajaților structurilor de forță începând cu 01 ianuarie 2017, iar din data intrării în vigoare a Legii nr.1544-XII din 23 iunie 1993 și până la 01 ianuarie 2017, circumstanța precum reangajarea în structurile de forță constituia temei de recalculare a pensiei. Iar vând în vedere că în tot acest timp legea a fost interpretată în sensul direct al ei, în vederea recalculării pensiilor după reangajarea în serviciu, după atâția ani este inadmisibil faptul interpretării diferite al legii în mod abuziv defavorabil salariatului/pensionarului, numai pentru faptul că s-a schimbat instituția abilitată în vederea achitării pensiilor. Mai mult, o interpretare precum că art.61 Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993, nu prevede expres recalcularea pensiei după eventuala reangajare este lipsită de o justificare, or, prin aplicarea tehnicii legislative de a include toate circumstanțele și actele care pot duce la recalcularea pensiei este inoportună și imposibilă.

6. Prin urmare, remarcă reclamantul că la prezentarea ulterioară a actelor suplimentare ce ar acorda persoanei dreptul la majorarea pensiei legislatorul nu a indicat faptul că aceste acte trebuie să fi existat până data stabilirii pensiei și nici nu rezultă din lege acest fapt. Or, alegația precum că recalcularea pensiei se face doar în baza actelor ce au existat până la data stabilirii pensiei dar au fost prezentate ulterior este o concluzie eronată la care s-a ajuns prin excluderea ipotezelor concrete din aria de ipoteze pe care le acoperă norma juridică respectivă, denaturând în mod vădit norma.

7. A mai reținut că, pentru a înțelege faptul că perioada de serviciu acumulată după data stabilirii cuantumului pensiei, constituie temei de recalculare a pensiei, sunt relevante prevederile art. 2 alin. (2), coroborat cu art. 61 alin. (2) ale Legii nr. 1544 din 23.06.1993, din care rezultă cu certitudine că în cazul în care persoana a mai activat în serviciu după stabilirea pensiei i se recalculează pensia după trecerea lor în rezervă sau în retragere (demisie/concediere). Or, deși prevederile mai sus invocate sunt inaplicabile speței, aici legislatorul a indicat expres faptul că în cazul în care persoana a mai activat în serviciu după stabilirea pensiei această circumstanță constituie temei de recalcularea a pensiei după încetarea serviciului.

8. În acest context, reclamantul apreciază că o interpretare diferită a prevederilor art. 61 din Legea nr.1544-XII din 23.06.1993, decât cea acceptată pe

toată perioada 23 iunie 1993 și până la 01 ianuarie 2017, în sensul reținut de pârâtă, este inadmisibilă, deoarece contravine principiului securității raporturilor juridice degajat de art. 6 din Convenția europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, în partea ce ține de previzibilitatea legii în corelare cu principiul încrederii legitime.

9. Mai mult ca atât, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a indicat care a fost necesitatea schimbării practicii de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare raportate la perioada de stabilire a pensiei de către structurile de forță. Or, din obiectul acțiunii rezultă că Florin Gorea urmărește obținerea unei pensii mai bune, drept garantat de art. 47 alin. (2) al Constituției.

10. Consideră că, pârâtul nejustificat a refuza includerea perioadei 01.07.2014 - 30.11.2018 și 10.12.2018 - 01.12.2020, ca circumstanță generatoare pentru recalcularea pensiei, contrar prevederilor art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23.06.1993, ori coroborat cu prevederile pct. 4 lit. a) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994, recalcularea pensiei se va efectua pentru perioada precedentă pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare, media lunară pentru stabilirea pensiei se face din ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii.

11. În final, a evidențiat chestiunea cu privire la aplicabilitatea prevederilor cu art.61 ale Legii nr. 1544 din 23.06.1993, care a fost examinată în mai multe litigii similare, care s-au finalizat prin hotărâri irevocabile. Iar ținând cont de hotărârile instanțelor de judecată pe cazuri similare, în sensul obligării Casei Naționale de Asigurări Sociale la recalcularea pensiei în circumstanțele invocate de Florin Gorea, prin interpretarea sau oferirea unei soluții diferite, în mod inevitabil, duce la încălcarea prevederilor art. 6 § 1 din CEDO și condamnarea Republicii Moldova la CEDO.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

12. Prin hotărârea din 21 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins acțiunea înaintată de Florin Gorea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

13. La 28 aprilie 2022, avocatul Eugeniu Musteață în interesele lui Florin Gorea a declarat apel nemotivat, ulterior motivat, împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 21 aprilie 2022, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

14. Prin decizia din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de avocatul Eugeniu Musteață în interesele lui Florin Gorea și s-a menținut hotărârea din 21 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

15. În motivarea soluției, instanța de apel a stabilit că Florin Gorea este beneficiar de pensie începând cu 30.06.2011, stabilită de Serviciul de Protecție și Pază de Stat.

16. Instanța de apel examinând conținutul hotărârii primei instanțe cu materialele dosarului, a conchis că concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, corespund circumstanțelor de fapt.

17. În acest context, instanța de apel reiterând prevederile art. 1, 2, 7, 48, 50 alin. (1) lit. b) și 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, precum și analizând circumstanțele de fapt ale speței în raport cu normele legale citate, s-a aliniat soluției primei instanțe privind netemeinicia pretențiilor reclamantului, Florin Gorea, privind anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Chișinău, sectorul Centru nr.91/2020/61679 din 08.12.2020 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.G-2900/20 din 23.12.2020 dată în procedura prealabilă, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual privind recalcularea pensiei lui Florin Gorea.

18. Instanța de apel a explicat că, Florin Gorea nu a făcut dovada îndeplinirii condițiilor menționate necesare și prin urmare, situația ultimului nu cade sub incidența art.61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, deoarece Legea nominalizată nu prevede stabilirea repetată a dreptului la pensie pentru vechime în muncă după restabilirea la serviciu în organele de forță.

19. Astfel, instanța de apel a reținut după cum a stabilit și prima instanță că, reclamantul Florin Gorea, face o interpretare excesivă a prevederilor art. 61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, favorabilă situație sale și această concluzie rezultă din faptul că, în perioada 01.07.2014 - 30.11.2018, 10.12.2018 – 31.12.2020 în care Florin Gorea și-a desfășurat activitatea în cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat, ultimul a primit pensia pentru vechime în muncă stabilită în data de 30.06.2011, salariul pentru funcția deținută, însă, acum solicită recalcularea pensiei pentru aceeași perioadă cu includerea stagiului care încă nu era întrunit la acel moment. Or, Florin Gorea poate beneficia ulterior conform Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 în coroborare cu Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensie, la momentul depunerii cererii, de stabilire a pensiei pentru limita de vârstă în condiții generale unde în stagiul de cotizare vor fi incluse toate perioadele contributive. Iar, în speța dedusă judecării, astfel de circumstanțe

nu s-au constatat, iar, reclamantul a pretins din nou la aceeași categorie de pensie, de care beneficiază din 30.06.2011.

20. Prin urmare, instanța de apel nu a reținut argumentul apelantului/reclamant precum că, urmărește obținerea unei pensii mai bune, drept garantat de art. 47 alin. (2) al Constituției, or, la acest capitol instanța just a reținut prevederile pct. 68 din decizia Curții Constituționale din 07.12.2021 privind excepția de neconstituționalitate și privind controlul de constituționalitate a articolului 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 (recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor și persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne), care statuează că: „Cu privire la existența unei ingerințe în articolul 47 din Constituție, Curtea precizează că, de vreme ce contribuțiile achitate de contribuabil sunt luate în considerare în baza Legii privind sistemul public de pensii, nu există o ingerință în acest articol. De altfel, în baza Legii privind sistemul public de pensii autorii excepțiilor au dreptul la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă, drept care se stabilește, *inter alia*, în funcție de stagiul de cotizare efectiv realizat, care ia în calcul cotizațiile realizate de persoane. Mai mult, în cazul în care vor opta pentru pensia pentru limită de vârstă, autorii vor putea cere și reexaminarea pensiei potrivit articolului 33 alin. (1) lit. c) din Legea privind sistemul public de pensii”.

21. În acest context, instanța de apel a constatat că, prima instanță just a stabilit că Florin Gorea, nu se încadrează în categoria persoanelor ce ar putea să beneficieze de recalcularea pensiei pentru vechimea în serviciu conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, având în vedere faptul că acestuia anterior i-a fost stabilită pensie pentru vechimea în muncă și este deja beneficiar de pensie pentru vechime în muncă stabilită conform Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993. Or, dreptul la pensie pentru vechimea în muncă apare o dată, și anume, după eliberarea din serviciu cu dreptul de recalculare în condițiile legii.

22. În final, instanța de apel a conchis că nu pot fi reținute argumentele apelantului/reclamant, care interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar concluzia primei instanțe este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material, cu aprecierea juridică cuvenită.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

23. La 31 martie 2023, avocatul Eugeniu Musteață în interesele lui Florin Gorea, a declarat recurs nemotivat, ulterior motivat, împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei, cu emiterea unei decizii noi prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă.

ARGUMENTELE RECURSULUI

24. În motivarea recursului, au fost invocate argumente similare celor formulate în cererea de apel. Suplimentar, a relevat cu privire la interpretarea și aplicarea prevederilor art.61 ale Legii nr.1544 din 23.06.1993, evidențiind în acest sens opinia separată a judecătoarei Ecaterina Palanciuc, care a concluzionat că cererea de chemare în judecată urma a fi satisfăcută, ca fiind întemeiată.

POZIȚIA INTIMATULUI

25. La 11 august 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință la recursul declarat, solicitând respingerea acestuia ca fiind inadmisibil. CNAS a argumentat că soluțiile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare sunt conforme cu prevederile legale și temeinic motivate, nefiind identificate motive care să justifice casarea acestora.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

26. Art. XI alin. (1) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, prevede următoarele:

„Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023. ”

27. Art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție):

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

28. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ (în vigoare până la 1 septembrie 2023) prevede următoarele:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs. Pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

29. Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului):

„Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.”

30. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ (în vigoare până la 1 septembrie 2023) prevede:

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

(2) Recursul se declară inadmisibil în special când: a) decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs; b) recursul este depus în mod repetat; c) recursul este depus de o persoană neîmputernicită; d) recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1); e) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2); f) cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art. 244 alin. (2), art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (2) și recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

31. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurentului la data de 24 iulie 2023, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d.119).

32. Cererea de recurs motivat a fost depusă la 24 iulie 2023. Astfel, că recursul este depus cu respectarea prevederilor art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului).

33. În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

34. Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea sau inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

35. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

36. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

37. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în

circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

38. De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

39. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

40. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de avocatul Eugeniu Musteață în interesele lui Florin Gorea.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc